

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

20. srpen 2018

NOVINKY

Výstava

Zámek 1568

450 let od položení základního kamene zámku v Litomyšli

29. září – 4. listopad

Výstava k 450. narozeninám litomyšlského zámku – svého druhu ojedinělá a doposud v daném rozsahu nikdy nerealizovaná – představí zámek v širokém úhlu pohledu. Zaměří se na zajímavosti, skutečnosti méně známé či širší veřejnosti dosud zcela utajené.

Výstava připomene zakladatele zámku, stavitele, i další osobnosti a okolnosti, které se podílely na vzniku této výjimečné renesanční památky. Pro expozici byly vybrány archeologické nálezy, originální archivní dokumenty a další pozoruhodné předměty vážící se k historii zámku.

Kromě doby Vratislava z Pernštejna a dědictví jeho potomků z rodu zubří hlavy nebude opomenuto ani dílo rodů Trautmansdorffů, Valdštejnů a Thurn-Taxisů, které zámek udržovaly a zvelebovaly v následujících stoletích. Na závěr materiály z konce 19. a z 20. století přiblíží období, kdy zámek přestal být využíván jako šlechtická residence a postupně nacházel novou roli obdivované památky a místa pro kulturu a kdy byl restaurován do své dnešní podoby. Zvláštní část výstavy představí výběr většinou dosud nepublikovaných zajímavostí z historie jednotlivých budov a míst na zámeckém návrší, i méně známých zákoutí samotného zámku.

Autorkou výstavy je Ing. arch. Eliška Racková, která se dlouhodobě zabývá dějinami a památkovou obnovou litomyšlského zámku. Projekt vznikl ve spolupráci Státního zámku Litomyšl a Regionálního muzea v Litomyšli, s finanční podporou Města Litomyšl a Ministerstva kultury ČR.

Výstava se koná pod záštitou Romana Línka, prvního náměstka hejtmana Pardubického kraje, který připomněl: „U příležitosti 450. narozenin litomyšlského zámku bude zajímavé nahlédnout hlouběji do jeho dlouhé historie. Dnes patří celý zámecký areál k nejvýznamnějším architektonickým skvostům v České republice a je zatím jedinou památkou UNESCO na území Pardubického kraje.“

Vernisáž výstavy se uskuteční v pátek 28. září v 17.00 hodin v prostorách Regionálního muzea v Litomyšli za účasti Romana Línka, prvního náměstka hejtmana Pardubického kraje.

Výstava je součástí celoměstského projektu oslav Světového dne architektury ve dnech 27. 9. – 1. 10. 2018, v Litomyšli již tradičně nazvaného ArchiMyšl.

DOPROVODNÝ PROGRAM výstavy Zámek 1568:

Komentované prohlídky zámku a zámeckého pivovaru s Ing. arch. Eliškou Rackovou

Komentovaná prohlídka - Zámek Litomyšl pohledem stavitele

sobota 29. září v 14.00 hodin

Prohlídka představí zámek nikoli z pohledu jeho urozených obyvatel, ale pohledem stavitelů, kteří stavbu v 16. století budovali, a jejich následovníků, kteří ji až do 20. století udržovali a opravovali. Trasa prohlídky účastníky zavede především do běžně nepřístupných prostor mimo návštěvnickou trasu, navštívíme nejstarší části zámku včetně krovů.

Možná rezervace prohlídky zámku na e-mailu litomysl@npu.cz či telefonu 461 615 067. Max. počet 20 účastníků. Cena 150 Kč na osobu. Platba a sraz účastníků na pokladně litomyšlského zámku.

Komentovaná prohlídka - Zámecký pivovar za časů Františka Smetany

neděle 30. září v 10.00 hodin

Komentovaná prohlídka přiblíží pivovar nejen z hlediska jeho architektury, ale i fungování v době, kdy v Litomyšli sládkoval otec Bedřicha Smetany a za jeho nástupců do roku 1953.

Možná rezervace prohlídky pivovaru na e-mailu chaloupkova@rml.cz či telefonu 461 615 287. Max. počet 20 účastníků. Vstup zdarma. Sraz účastníků před zámeckým IC v pivovaru.

Komentovaná prohlídka výstavy s Ing. arch. Eliškou Rackovou

sobota 13. října v 14.00 hodin

Prohlídka jedinečné výstavy se zasvěceným komentářem její autorky s důrazem na zajímavosti a málo známé skutečnosti.

Vstup dle běžného ceníku muzea, vlastní prohlídka zdarma. Sraz účastníků ve výstavních prostorách muzea.

(René Klimeš)

Program pro veřejnost ve Východočeském muzeu v Pardubicích

U nás na venkově – KRAJSKÉ DOŽÍNKY 2018

neděle 23. září od 10 do 18 hodin

I letos se naše muzeum připojí ke KRAJSKÝM DOŽÍNKÁM 2018 konaným na zámku v Pardubicích (podrobný program na <http://www.vcm.cz/krajske-dozinky-2018>) s oblíbeným programem *U nás na venkově*. A co Vás čeká? Můžete si vyzkoušet lidové kroje, které se oblékaly při slavnostních příležitostech, jako jsou křtiny, poutě či dožínky. Přijďte si zkusit, jak se kroj správně obléká. Jak se v něm dá pohybovat a zda by vám slušel.

Budou pro Vás připraveny repliky tradičních slavnostních litomyšlských venkovských krovů, které se nosily ve druhé polovině 19. století až v podstatě dodnes. Naučíme vás, jak se správně obléknout, jak se jmenují jednotlivé kusy oblečení apod. Na zkoušení pro Vás budou připraveny kroje pro muže, ženu, chlapce a dívku. V kroji se můžete vyfotit a svým kamarádům či známým poslat selfičko. Vstup zdarma. Těšíme se na Vás!

(Renata Kmošková)

PROBÍHÁ

Výstava

Za oknem mrazilo srpnové slunce...

Rok 1968 v Litomyšli a dobový životní styl

3. červen – 30. září

První část výstavy představuje období pražského jara a jeho násilné ukončení invazí armád států Varšavské smlouvy 21. srpna 1968. Ukazuje především unikátní snímky místních fotografů Milana Dvořáka, Josefa Kutý a Miroslava Škrdly, kteří zachytili dobovou společenskou atmosféru i vojenskou techniku projíždějící městem. Její součástí je i desetiminutový filmový snímek Zdeňka Chlebouna, který zachycuje situaci ve městě v několika následujících dnech po invazi.

Druhá část výstavy je věnována životnímu stylu 60. let. V pohodlí obývacího pokoje, obklopeni dobovým designem, se můžete přenést do srpna roku 1968. Nebo si jen, bez ohledu na politické události, zavzpomínat na „zlatá šedesátá“.

Výstava se koná pod záštitou Romana Líška, prvního náměstka hejtmána Pardubického kraje, který připomněl: „Rok 1968 patří k mezním událostem našich moderních dějin. Vstup okupačních vojsk, který byl aktem jednostranného násilí, jež poznamenalo naši zemi na dlouhá desetiletí, musí být trvalou součástí naší historické paměti.“

(Martin Boštík, Miluše Vopařilová, Renata Kmošková)

Výstava

Dioramata, stroječky, hračky...

4. květen – 16. září

Zveme Vás na poutavou výstavu do detailu propracovaných dioramat, dobových stroječků a hraček tematicky zaměřených na naše národní „osmičky“ – události let 1918, 1938 a 1948. Výstava se uskuteční ve spolupráci s Michalem Widenským (Muzeum technických hraček).

Autor výstavy se pokusí pomocí historických předmětů a dioramat přiblížit dnešním lidem období první poloviny 20. století. Jeho cílem je připomenout významné osobnosti a hnutí podílející se na budování Československa hned po jeho vzniku (prezident T. G. Masaryk, sokolské a skautské hnutí).

Výstava představí i nápadité a kvalitní mechanické hračky našich předků. K nejzajímavějším exponátům bude patřit například unikátní historická hračka vyrobená podle limuzíny Škoda Hispano-Suiza, kterou T. G. Masaryk obdržel 10. května 1926. Dále **historické diorama „T. G. Masaryk v Lánech – květen 1926“** či **„Železnice skalního města HUSCH-Märklin 1936“**. Jedná se o jedinečné elektrifikované dobové kolejiště složené výhradně z plechových hraček litvínovské firmy HUSCH (nejvýznamnější československá firma vyrábějící hračky v letech 1925–1938) a německé firmy Märklin.

Zajímavostí bude i diorama **„Litomyšl město budoucnosti 1910“**. Je věnováno nejenom vizionářům z Litomyšle se skálopevnou vírou v neomezené možnosti vědy a techniky, ale i našemu neznámějšímu průkopníkovi letectví, aviatikovi Janu Kašparovi.

(René Klimeš)

Výstava v Portmoneu

Mystika v horách a dřevě ukrytá

24. březen – 28. říjen

Výstavu fotografa Rostislava Bartoně a sochaře Jiřího Janočka propojuje mystika, která se v jejich dílech nezdánlivě objevuje. Vystavené sochařské objekty vytvářel autor přímo pro Portmoneum. Nechal se inspirovat místem, ale i Váchalovou tvorbou. Josef Portman se u příležitosti letošního připomenutí padesáti let od úmrtí konečně dočká čerta, kterého si tak přál mít do svého výklenku od Josefa Váchala. Atmosféru dokreslí nejen fotografie Šumavy, ale i Orlických hor, odkud pochází Rostislav Bartoň.

Program pro veřejnost

Oblé řezání v Portmoneu

Na zahradě v Portmoneu vznikají před očima návštěvníků dvě dřevěné plastiky.

Řezbář Jiří Janočko tvoří z kmene borovice sochu s názvem „Ducis“ určenou pro Váchalovo muzeum a z kmene třešně „Sakurovou duši“. Druhý kmen pochází z ulice 9. května a v podobě plastiky by se na podzim 2018 měl symbolicky vrátit na původní místo.

Přijďte se do Portmonea na proces tvoření nejen podívat, ale také si vyzkoušet, jaké to je, vyřezávat ze dřeva. Nebojte se, k dispozici bude i zkušební dřevo, nejen to na sochy!

Zbývající termíny: 14.–19. září 2018.

(Hana Klimešová)

Letní dětská herna

24. duben – 30. září

Hola, hola! Léto plné her a koupání opět volá! A zavolalo i na nás, a tak jsme pro Vás letošní dětskou hernu v Regionálním muzeu naladili prázdninově. Nebudou chybět oblíbené hrací koutky a tvoření pro kluky i holky, ale také k létu patřící „vodní radovánky“. Můžete si však přijít nejen pohrát, ale i nahlédnout do historie litomyšlské plovárny na malé výstavě *Přijďte si zaplavat*. Dozvíte se, kde se na konci 19. století Litomyšlané koupali a také zajímavý příběh vzniku současné plovárny. K vidění budou dobové fotografie, malá ukázka plavkové módy a další zajímavosti.

(Renata Kmošková)

Prázdninové malování

červenec až srpen 2018

Léto, čas dovolených, výletů, cestování za zajímavými zážitky a výstavami, začíná. Pro zpestření prohlídek našich muzejních výstav a stálých expozic jsme pro malé návštěvníky připravili prázdninové malování na obličeji. Ve foyer muzea bude naše výtvarnice malovat dětem na obličeji masky zvířátek, pohádkových postav apod. Akce je určena všem dětem, které si chtějí ozdobit svůj obličej a nemusí ani navštívit naše výstavy. Cena za malování bude stanovena vždy dle náročnosti malovaného obrázku.

Změna programu vyhrazena. Těšíme se na Vás.

Zbývající termíny:

srpen

Středa: 22. 8.

Neděle: 26. 8.

Vždy v 10–12 a 13–16 hodin!

(Renata Kmošková)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Nová expozice RML je otevřena od července 2014 – více zde:
<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Lektorovaný program

Udělej si vlastní sgrafito!

Unikátní projekt Regionálního muzea v Litomyšli a Městské galerie Litomyšl, při kterém si účastníci kurzu mohou vyrobit vlastní renesanční sgrafito. Vhodné pro školy, širokou veřejnost i jako dárek (zážitkový poukaz). Více zde:
<http://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/pro-verejnost.html> (veřejnost)
<http://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/pro-skoly.html> (školy)

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli od roku 2016 nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde:
<http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

31. červenec – 30. září, Oblastní muzeum v Lounech

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her – více zde:
<http://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocatky-osobnich-pocitacu-u-nas-2018-07-31>

Zmatené peníze

28. červen – 30. září, Městské muzeum Nové Město nad Metují

Interaktivní numizmatická výstava o zmatcích ve financích států zapojených do první světové války s bohatým doprovodným programem – více zde:
<http://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/zmatene-penize-2017-09-13>

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice v Pardubickém kraji – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

VÝSTAVA V NÁRODNÍM TECHNICKÉM MUZEU

Litomyšl – hlavní město současné české architektury

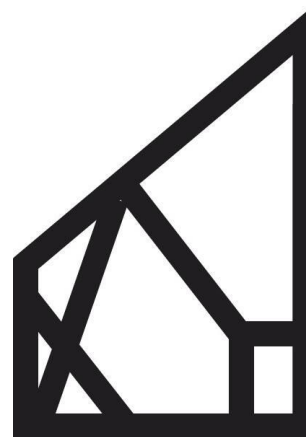
6. duben – 21. říjen, Národní technické muzeum

Reprezentativní výstava Davida Vávry a Petra Volfa s názvem „Litomyšl – hlavní město současné české architektury“ představující Litomyšl jako jedno z klíčových center soudobé české architektury, je k vidění v Národním technickém muzeu v Praze na Letné. Výstavu najdete v tzv. Malé galerii u expozice Architektury, stavitelství a designu.

Výstava měla svoji premiéru v roce 2016 v Regionálním muzeu v Litomyšli – v rámci ArchiMyšle – oslavy Světového dne architektury. „Výstava je navržena jednoduše, aby se mohla rychle přemísťovat na další místa,“ vysvětluje architekt výstavy David Vávra a dodává: „Po konzultaci s Petrem Volfem jsme ji rozdělili na tři témata: Veřejný prostor, Rekonstrukce a Novostavby.“

Součástí výstavy jsou mj. architektonické modely, sekce „Z šuplíku do šuplíku“, tedy představení připravovaných projektů a také promítání krátkého dokumentu Davida Vávry s názvem „V Litomyšli neměníme směr, jen občas střídáme starosty“, který v expozici Architektury Národního technického muzea zůstane i po ukončení výstavy. K dispozici je rovněž nový katalog výstavy.

Výstavu pořádá Národní technické muzeum, město Litomyšl a Regionální muzeum v Litomyšli. Záštitu výstavy v Praze převzal hejtman Pardubického kraje Martin Netolický.

(René Klimeš)

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Prohlídky *mimo otevírací dobu* je možné objednat pro skupiny minimálně 10 osob na tel. 461 615 287 nebo 461 616 723 (přímá linka do Rodného bytu – jen v otevírací době) nebo na info@rml.cz.

Otevírací doba – Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Prohlídky *mimo otevírací dobu* je možné objednat pro skupiny minimálně 10 osob na tel. 461 615 821 nebo 734 541 323 nebo na klimesova@rml.cz.

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt B. Smetany není bezbariérový (několik schodů), přístupný je pouze s vlastním asistentem.

Portmoneum není přístupné pro vozíčkáře.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Zámek 1568; Dioramata, stroječky, hračky... – Mgr. René Klimeš, 739 031 849, klimes@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Zmatené peníze / Retrogaming – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Za oknem mrazilo srpnové slunce / Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, bostik@rml.cz

Lektorované programy, Dožínky – Renata Kmošková, kmoskova@rml.cz

Udělej si vlastní sgrafito! – Mgr. Hana Klimešová, klimesova@rml.cz (pro školy Renata Kmošková, kmoskova@rml.cz)

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele: Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!